

Bydgoszcz, 15 grudnia 2017 r.

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.IX.431.2.48.2017. RK/AJe

**Pan
Włodzimierz Zieliński
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
ul. Waryńskiego 34a
86-300 Grudziądz**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 i art. 197 b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) oraz § 20 i § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz.U. z 2015 r. poz.1477) w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie, ul. Waryńskiego 34a, 86-300 Grudziądz (zwanym dalej MOPR lub Ośrodkiem) przeprowadzona została w dniach 1, 4 grudnia 2017 r. kontrola doraźna.

Kontrola przeprowadzona została przez:

- R.K. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy, kierującego zespołem inspektorów,
  - A.J. - inspektora wojewódzkiego Wydziału Polityki Społecznej Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,
- na podstawie Upoważnienia Nr 704/2017 z dnia 29 listopada 2017 r.

w zakresie:

- wyjaśnienia zagadnień zawartych w piśmie Biura Rzecznika Praw Dziecka dotyczących podjętych działań na rzecz rodziny p. ■■■■, w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dokonano analizy dokumentacji z okresu niezbędnego do wyjaśnienia powyższych zagadnień.

Opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocena:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o rozmowę i wyjaśnienia Kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPR, zastępcy Kierownika wskazanej komórki oraz analizę dokumentacji.

Nadmienić należy, iż z uwagi na dokonane zabezpieczenie dokumentacji prowadzonej przez asystenta przez Komendę Miejską Policji w Grudziądzu, w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie, w trakcie kontroli możliwa była analiza dokumentacji w bardzo ograniczonej ilości.

W rodzinie p. ■■■ funkcję asystenta rodziny pełniła p. ■■■ od września 2017 r.

Asystent został zatrudniony na stanowisku asystenta rodziny od 1 września 2012 r. Obecnie obowiązuje go umowa o pracę na czas nieokreślony w pełnym wymiarze i w zadaniowym systemie czasu pracy. Asystent obejmował swoją pracą łącznie 13 rodzin, co jest zgodne z art. 15 ust. 4.

Na podstawie badanej dokumentacji ustalono, iż zatrudniony asystent rodziny, posiadał wymagane kwalifikacje, zgodnie z art. 12 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W aktach osobowych znajdowały się oświadczenia dotyczące spełniania wymagań wynikających z art. 12 pkt 2, 3 i 4 ww. ustawy.

W zakresie czynności asystenta rodziny uwzględniono wszystkie zadania zgodnie z art. 15 ust 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ponadto długoletnie doświadczenie asystenta zostało potwierdzone uczestnictwem w szkoleniach poszerzających wiedzę teoretyczną i praktyczną.

Praca z rodzinami prowadzona jest przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych. Zgodnie z zapisami art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku, gdy Ośrodek poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej. Jeżeli z analizy sytuacji rodzinnej wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do Kierownika Ośrodka – w tym wypadku Zastępcy Dyrektora MOPR - z wnioskiem o jego przydzielenie, a Kierownik przydziela rodzinie asystenta.

Rodzina wyraża pisemną zgodę na współpracę z asystentem w formie oświadczenia dołączonego do wywiadu środowiskowego.

O wsparcie asystenta rodziny dla p. ■■■, zawniósł starszy specjalista pracy socjalnej p. ■■■ w dniu 18 sierpnia 2017 r., z uwagi na występujące w rodzinie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w związku ze zgłoszeniem w dniu 9 sierpnia 2017 r. przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Nieruchomościami w Grudziądzu. Zgłoszenie dotyczyło zaniedbań higienicznych oraz pozostawiania dzieci bez opieki. Wniosek został zaakceptowany w dniu 22 sierpnia 2017 r. i na podstawie powyższego, Zastępca Dyrektora MOPR przydzielił rodzinie asystenta.

Pierwsze wejście w środowisko miało miejsce dnia 1 września 2017 r., wówczas nie zastano podopiecznej. Kolejna wizyta odbyła się 4 września br. i została zrealizowana.

Częstotliwość wejść w środowisko asystenta, uzależniona jest od potrzeb rodziny i problemów w niej występujących.

Częstotliwość wejść asystenta w środowisko p. ■■■. była następująca:

- w miesiącu wrześniu – odbyło się 6 wizyt w środowisku,
- w miesiącu październiku - odbyło się 7 wizyt w środowisku,
- w miesiącu listopadzie - odbyły się 2 wizyty w środowisku, w tym 8 listopada br. asystent nie zastał podopiecznej – nawiązano kontakt telefoniczny, 13 listopada – wizyta w środowisku z dzielnicowym, po otrzymaniu informacji na temat tragicznego zdarzenia.

Szczegółowe wyjaśnienia przedstawiono w oświadczeniu Kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPR.

Asystent dokumentował swoją pracę poprzez: kartę czynności podejmowanych przez asystenta rodziny, plan pracy poprzedzony diagnozą środowiska (sporządzany nie później niż w terminie 3 miesięcy od pierwszego wejścia w środowisko) i jego modyfikacje (sporządzane w zależności od problemów i potrzeb w środowisku), okresowe oceny sytuacji rodziny, prowadzenie teczek „monitorowania pracy z rodziną” – gdzie asystent odnotowuje wszystkie czynności podjęte na rzecz rodziny.

Należy zauważyć, iż praca asystenta ma charakter długofalowy i opiera się na zaufaniu, którego nie da się zbudować w krótkim okresie. Dotychczasowa współpraca asystenta z p. ■■■ wносиła nieco ponad 2 miesiące, co stanowi bardzo krótki odcinek czasu w asystenturze. W związku z powyższym, trudno tu wykazać efektywność współpracy w relacji asystent – klientka.

Asystent rodziny, p. ■■■ opracowała diagnozę sytuacji rodziny wraz z planem pracy. Dokument nie został podpisany przez podopieczną w dniu 8 listopada br. z uwagi na niezastanie podopiecznej w środowisku.

Rodzina nie była objęta nadzorem kuratora, p. ■■■ posiada pełną władzę rodzicielską. Z diagnozy sytuacji rodziny oraz ostatniej notatki służbowej asystenta wynika, iż rodzina była przekonana o konieczności współpracy z asystentem dla dobra swoich dzieci, pomimo początkowo sceptycznej postawy. Podopieczna gotowa była na poszerzenie swoich kompetencji rodzicielskich w „Szkole dla rodziców”, rozważała możliwość zapisania małego ■■■ do przedszkola.

Podczas pierwszego kontaktu z rodziną, asystent zaobserwował, iż między klientką a dziećmi są bliskie relacje, które wzmacniano przy dalszej współpracy. Asystent odnotował również, iż dnia 4 września br. oraz 3-krotnie podczas kolejnych wizyt, zastał w środowisku partnera klientki, p. ■■■, który zadeklarował, iż nie zamieszkuje razem z p. ■■■ Wcześniej podopieczna oświadczyła również pracownikowi socjalnemu, iż nie wyraża zgody na przekazywanie wszelkich informacji na temat partnera. Asystent nie zauważył u konkubenta klientki agresywnych, czy innych niepokojących zachowań. Asystent opisuje zastaną sytuację podczas wizyt w środowisku klientki, jako spokojną. ■■■ często gotowała urozmaicone obiady, angażowała dzieci w przygotowanie posiłków, dzieci uczęszczały systematycznie do placówek oświatowych (opinia z oddziału przedszkolnego z dnia 7 listopada br. nt. ■■■), chociaż szkolne dzieci nie zawsze były przygotowane do zajęć. Matka współpracowała ze szkołą (brak zgłoszeń z placówek oświatowych o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu rodziny) oraz organizowała dzieciom czas wolny. Asystent podczas wizyt nie zaobserwował, aby dzieci sprawiały w domu problemy wychowawcze. Sytuacja zdrowotna dzieci również była stabilna.

W okresie objęcia rodziny asystenturą, nie odnotowano zgłoszeń o podejrzeniu stosowania przemocy w rodzinie, czy pobytu w izbie wytrzeźwień. Sytuacja materialna rodziny była stabilna.

Ograniczeniem, jeśli chodzi o funkcjonowanie rodziny, była niekonsekwencja wychowawcza matki wobec dzieci, trudności z utrzymaniem czystości w lokalu i higieny dzieci.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 7: *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.*

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej prowadzony jest na bieżąco przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny, a także dzięki ścisłej współpracy z innymi służbami tj. między innymi: policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia,

sądem, prokuraturą, zarządcami nieruchomości. Zależnie od potrzeb rodziny i sytuacji dziecka, podejmowane są stosowne działania.

Szczegółowe wyjaśnienia przedstawiono w oświadczeniu Kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPR.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 3c: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.*

Na terenie miasta Grudziądz funkcjonuje 5 placówek wsparcia dziennego w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej działających w strukturach Centrum Pomocy Dziecku i Poradnictwa Rodzinnego w Grudziądzu („Przystań dziewiątki”, „Gniazdo”, „Stokrotka”, „Światło”, „Słoneczko”). Ponadto na terenie Grudziądza funkcjonują 2 placówki wsparcia dziennego w ramach Grudziądzkiego Centrum Caritas.

Czworo dzieci p. ■. w wieku szkolnym zostało 29 sierpnia 2017 r. skierowane do Placówki Wsparcia Dziennego „Światło”. Pomimo motywowania klientki do dopełnienia formalności związanych z pobytem dzieci w pwdz, p. ■. wykazała opieszałość. Jednakże po wielokrotnym motywowaniu przez asystenta, podopieczna zgłosiła się do placówki w dniu 7 listopada br. Dzieci miały rozpocząć zajęcia od 14 listopada br.

- W zakresie realizacji zapisu art. 176 pkt 3a: *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:*

- *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*

oraz

- w zakresie realizacji zapisu art. 10 ust. 3: *praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji, usług dla rodzin z dziećmi, pomocy prawnej, organizowania dla rodzin spotkań.*

Miasto Grudziądz zapewnia rodzinie przeżywającej trudności dostęp do bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa (rodzinnego, prawnego, psychologicznego, socjalnego) poprzez możliwość konsultacji.

■ udzielono wsparcia psychologicznego MOPR (6-ciokrotnie) oraz rodzinnego. Motywowano do skorzystania z poradnictwa prawnego, do uczestnictwa w „Szkole dla rodziców” oraz skorzystania z pomocy placówki wsparcia dziennego (za zgodą matki wydano skierowanie dla 4 dzieci).

Ponadto wspierano w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych, motywowano do utrzymania czystości w lokalu i zapewnienia właściwej higieny u dzieci. Prowadzono również pracę z klientką pod kątem poprawy sytuacji szkolnej dzieci oraz informowano o możliwości skorzystania z usług Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grudziądzu.

Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawione zostały przez Kierownika Działu Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej MOPR.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego, w oparciu o ograniczone źródło informacji ustalono, iż jednostka podejmowała działania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w sposób nie budzący zastrzeżeń.

W związku z tym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz wystąpienia pokontrolnego przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, za potwierdzeniem odbioru.

(podpis i pieczęć Wojewody)